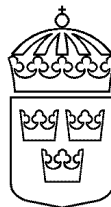

Riksdagens protokoll 1995/96:46

Fredagen den 26 januari

Protokoll
1995/96:46

Kl. 9.00 – 10.37

1 § Aktuell debatt: Flyktingpolitiken

*Aktuell debatt:
Flyktingpolitiken*

Anf. 1 MARIANNE SAMUELSSON (mp)

Fru talman! Till UD:s skrift om barnkonventionen har Sten Andersson skrivit ett förord som man åtminstone kan tolka så, att socialdemokraterna är mycket stolta över att man har lyckats driva igenom barnkonventionen; man säger sig ha varit pådrivande.

Sverige var ett av de första länder som ratificerade konventionen om barns rättigheter. Därmed har vi åtagit oss att garantera dessa rättigheter för alla barn och ungdomar i vårt eget land. Låt oss ta vara på dessa möjligheter att förbättra villkoren för varje individ i den nya generationen!

När man läser dessa ord och jämför dem med den senaste tidens händelser undrar man: Vart är Socialdemokraterna på väg? ”Signalerna” skiljer sig helt från det språk som förordet till skriften om barnkonventionen talar: Man utvisar barn och ungdomar. Utvisningen av Åselefamiljen är väl den händelse som är allra tydligast. Det är också den som har gjort att vi i Miljöpartiet har krävt en debatt i invandrarfrågorna. Bröderna i Lidköping är ett annat fall som också tyder på att man inte längre bryr sig om barnkonventionen. Listan över fall som man kan ifrågasätta utifrån barnkonventionen eller Genèvekonventionen skulle kunna göras mycket lång.

Det har också uppgivits att Invandrarverket har överkapacitet och därför startar en klappjakt på gamla ärenden. Det är så att man blir mörkrädd! Man kan återigen höra talas om angiveri inom svensk flyktingpolitik. Detta är horribelt. Och det är inkonsekvent. Om Invandrarverket har överkapacitet bör man väl använda den på bättre sätt än till att jaga flyktingar som har kommit hit för fyra, fem eller sex år sedan?

Jag vill i dag ha ett svar på frågan vart Socialdemokraterna är på väg i denna för oss så angelägna och viktiga fråga.

Anf. 2 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)

Fru talman! Att det finns många flyktingar i världen är redan välkänt för alla. Låt mig bara påminna om att FN:s flyktingkommissarie anger att ungefär 50 miljoner människor har tvingats på flykt utanför sitt lands gränser eller är på flykt inom det egna landet. Ännu fler har mer eller mindre frivilligt ryckt upp sina rötter för att söka sig en bättre tillvaro någon annanstans.

Prot. 1995/96:46
26 januari

***Fel! Okänt
växelargument.***

Låt oss inte heller glömma alla de människor som lever under liknande förtryck och under liknande miserabla förhållanden men som – i varje fall inte än – har valt flykten som utväg.

Hur skall vi som land förhålla oss till den här verkligheten? Vad kan vi göra för att ge vårt bidrag till kampen för mänskliga rättigheter, till kampen för anständiga levnadsvillkor, för att på sikt skapa en tryggare värld för oss själva och våra barn? Vad kan vi göra inom ramen för flyktingpolitiken?

Låt oss först se på den invandring vi haft och för närvarande har!

Sedan 1950 har omkring 1 700 000 människor invandrat till vårt land från andra länder. Ca 900 000 har lämnat landet. En del av dem har också varit svenska medborgare. 1950 fanns knappt 200 000 som var födda i utlandet. Nu är antalet betydligt över 900 000.

Ungefär en tredjedel har kommit av politiska skäl eller på grund av svåra förhållanden i sitt hemland. Omkring en tredjedel har kommit i huvudsak för att arbeta här, särskilt under 60-talet. Cirka en tredjedel har kommit som anhörig till någon som redan bor här i Sverige.

Under det senaste årtiondet har invandringen från ett antal länder varit ganska stabil med sammanlagt ca 20 000 personer per år. Därtill kommer att vi har haft en tilltagande invandring från enskilda länder, som brukar vara i några få år, i samband med kriser av olika slag. Senast har det rört sig om f.d. Jugoslavien, Somalia och Irak. Sammantaget har antalet asylsökande ökat kraftigt sedan mitten av 80-talet.

Utvecklingen har varit ganska likartad i övriga västeuropeiska länder med mycket kraftig ökning av antalet asylsökande från mitten av 80-talet till början av 90-talet.

En studie för ett par år sedan visade att många haft skyddsbehov och har fått stanna, medan andra fått stanna trots att de enligt den nationella lagstiftningen har saknat skyddsskäl. Detta har varit förenat med stora samhällskostnader, som inte har kommit världens flyktingar till del. Därför har ett omfattande förändringsarbete skett i alla de berörda länderna de senaste åren, med bevarad uppslutning kring flyktingkonventionen som grund.

FN:s flyktingkommissarie har konstaterat att det förekommer missbruk av asylsystemen och har också uttryckt oro för att detta kan underminera ländernas uppslutning kring asylrätten. Flyktingkommissarien har därför visat förståelse för att länderna försökt stävja detta missbruk.

När jag sett tillbaka på det senaste decenniet har jag dragit två slutsatser. Den ena är att vi har kunnat hjälpa många enskilda, utsatta människor och att detta i princip har varit riktigt. Den andra är att vi inte har varit tillräckligt bra på att använda våra trots allt relativt små resurser på ett solidariskt sätt för de utsatta länderna, folken och de skyddsbehövande i världen.

Vilken politik skulle då vara bättre än den vi hittills har fört? Låt mig kort skissera några av grunderna för en framtida svensk politik som jag tror på.

En princip jag tror på är att ge skydd och stöd åt största möjliga antal. Resurserna är begränsade, behoven närmast omätliga. För Sveriges

del betyder det att våra samlade resurser måste användas där de gör mest nytta – det behöver inte alltid vara i Sverige.

Jag tror på global solidaritet och flyktingförebyggande insatser ute i världen. Vi är redan ett av de mest aktiva länderna och en av de största bidragsgivarna i det internationella flyktingarbetet. Vi måste fortsätta att vara bland de ledande nationerna. De fattiga länderna i tredje världen bär bördan av att hysa flertalet flyktingar, och de måste kunna räkna med vår solidaritet. Det kräver resurser, stora resurser. Vi måste också hålla fast vid respekten för mänskliga rättigheter. Bland det mest lovande är just framväxten av ett internationellt rättighetssystem, och uppslutningen är särskilt stark i Europa, inte minst bland samtliga medlemsstater i EU.

Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och FN:s flyktingkonvention är grundläggande. En rad andra överenskommelser finns, bland vilka jag särskilt vill nämna barnkonventionen. Regeringen fäster stor vikt vid den och kommer därför att tillsätta en parlamentarisk kommitté som får till uppgift att skapa största möjliga samsyn om tillämpningen av konventionen i förhållande till svensk lagstiftning.

De internationella förpliktelserna enligt konventionerna och internationell praxis avspeglas i vår lagstiftning och rättstillämpning. Det innebär även fortsättningsvis en betydande årlig invandring till Sverige.

Hur skall vi då arbeta för att nå resultat med den här inriktningen?

På migrationspolitikens område, liksom på många andra politikområden, räcker inte den nationella politiken till, i alla fall inte om den skall vara framgångsrik. Vårt medlemskap i EU betyder inte bara nya åtaganden utan ger oss också möjligheten att agera aktivt i EU för att främja de värderingar och mål som vi tror på. EU:s samlade resurser på området är självfallet mycket större än dem som vårt land disponerar. De vägledande principerna inom EU stämmer väl överens med vår uppfattning, men de måste vidareutvecklas och praktiskt genomföras i större utsträckning än vad som hittills har skett. Flyktingskapet är en påtvingad situation. Att kunna återvända till sitt hemland när förhållandena tillåter det är en mänsklig rättighet. Vi behöver utforma en samlad återvändningspolitik, och vi ansluter oss till den uppfattning som FN:s flyktingkommissarie uttrycker, nämligen att återvändande i princip är den mest eftersträvarvärda lösningen på flyktingsituationen. Stödet till frivilligt återvändande, t.ex. lämpliga utbildningsinsatser och återuppbyggnadsprojekt i hemlandet, ser jag som en del i en framtida svensk migrationspolitik.

Vi måste också ta till vara såväl utrikes- och säkerhetspolitiken som handelspolitiken och biståndspolitikerna för att tillsammans med andra länder och internationella organisationer komma till rätta med de komplicerade orsakerna till att människor drivs på flykt.

För att vi skall kunna värna asylrätten i vårt land och göra det möjligt att ge skydd åt dem som bäst behöver det krävs det tydliga regler som också fungerar. Det är svåra avvägningar som krävs av riksdag och regering i utformningen och genomförandet av denna politik. I många fall leder det emellertid fel att ge alltför detaljerade anvisningar för hur myndigheterna skall fatta beslut. I stor utsträckning måste vi överlämna

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Aktuell debatt:
Flyktingpolitiken*

åt myndigheterna att själva göra avvägningar i de enskilda ärendena. En fortlöpande diskussion om hur detta arbete utförs och bör utföras är därför naturlig.

Min ledstjärna i utformandet av en ny politik är att vår solidaritet skall rikta sig till dem som har det svårast. Grundläggande för mig är att vi tillsammans med andra länder skall ge stöd åt de miljontals flyktingar som finns i olika delar av världen och att vi skall värna asylrätten för dem som söker skydd i vårt land. Vi måste föra politiken i ett globalt perspektiv i samverkan med andra länder och internationella organisationer. Det blir en politik i skärningspunkten mellan de förföljdas rättmätiga behov av skydd, behovet av att minska välfärdsflykterna i världen och fördjupade ansträngningar att förebygga konflikter innan de urartar i humanitära katastrofer.

Anf. 3 MARIANNE SAMUELSSON (mp)

Fru talman! På ett mycket skickligt och retoriskt sätt undvek invandrarministern att över huvud taget ta upp de frågor som har varit föremål för debatt de senaste dagarna. I stället uppehöll sig invandrarministern vid den mer långsiktiga invandrapolitiken och talade i svepande ordalag om internationell solidaritet och behov av förebyggande verksamhet, något som jag tror att vi alla ställer oss bakom.

Det var kanske inte det jag ville ha svar på i dag utan snarare det som berör de invandrare som finns här i landet nu och som på olika sätt hotas av utvisning. Weibo anser att det inte skall ges någon allmän amnesti för invandrare. Han anser att det vore att premiera lögnen. Därmed kommer man förmodligen att fortsätta den diskussion som vi hört de senaste dagarna, såvida inte invandrarministern kan komma med något bättre här under debatten. Det finns de som säger att man skall ompröva ärenden för människor som har varit här i flera år – en del har arbete, bor här och känner sig hemmastadd i landet. Det vore omänskligt att genomdriva den här politiken i det nuvarande läget. Vi har faktiskt råd att visa solidaritet med dem som redan finns i landet trots att vi också skall visa solidaritet med dem som bor i andra länder och som behöver vår hjälp.

Det finns en fråga som jag oundvikligen kommer till när jag funderar över de signaler som har givits genom flyktingpolitiken den senaste tiden. Det gäller Schengenavtalet och de förhandlingar som nu pågår mellan regeringen och Schengenländerna och som också berör vår flyktingpolitik. Kan det måntro vara på grundval av den nu pågående förhandlingen som man vidtar de här inhumana åtgärderna mot de människor som har kommit för att de behöver vårt stöd och vår hjälp?

Invandrarministern sade att han skulle följa barnkonventionen. Men om man läser artikel 2 och tittar på de fall som är aktuella undrar man om det ligger någon sanning i det. Där står det nämligen att vi skall tillförsäkra varje barn inom vår jurisdiktion de rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad av något slag och säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro. Jag antar att man med vårdnads-

havare avser dem som har hand om barnen. I t.ex. Lidköpingsfallet har barnen bott i en fosterfamilj i fyra år. Det måste väl ändå vara den familjen som anses som vårdnadshavare och inte den mamma eller pappa som barnen inte har haft någon som helst kontakt med; barnen vet inte ens var de finns.

Jag vill säga något om Weibos uttalande om att det inte kan ges någon allmän amnesti utan att varje fall skall prövas igen därför att beslutet bygger på en lögnaktig ansökan. Man måste fråga sig vem det var som en gång bedömde ansökan och avgjorde att den inte var lögnaktig och hur det kommer sig att den i dag eventuellt kan bedömas annorlunda.

Det som vi har hört de senaste dagarna, nämligen att flyktingar inte får ljuga för sina barns skull och att de då skall straffas, är märkligt. Samtidigt får regeringen uppenbarligen ljuga för att rädda sitt eget skinn och skicka ut falsk information om att Åselefamilierna hade pengar med sig som de i verkligheten inte hade. Vi har inte hört en enda ursäkt från regeringen när det gäller det fallet.

Jag tycker att vi måste få ett svar på dessa frågor. Den långsiktiga invandrapolitiken, med stöd i länder runt om i världen, har vi diskuterat i andra sammanhang. Det är inte den som är aktuell i dag. Den diskussion som nu pågår handlar i stället om huruvida vi följer barnkonventionen och om vi hanterar de människor som finns i vårt land utifrån Genèvekonventionen och barnkonventionen, som vi ändå har ställt oss bakom. Sverige har i internationella sammanhang ofta påpekat att de är så viktiga. Sverige är också pådrivande och har sagt sig vilja göra så mycket för att uppfylla villkoren i konventionerna.

Ett svar på dessa frågor i den dagsaktuella politiken – hur regeringen ser på dem och om man tänker agera – vill jag ha i invandrarministerens nästa inlägg. Likaså vill jag ha svar på frågan vad Schengenavtalet innebär för flyktingpolitiken. Den debatten har vi i stort sett inte hört någonting om, trots att jag antar att den finns med i förhandlingarna, eftersom frågan finns med i Schengenavtalet.

Det är viktiga frågor som vi behöver få svar på, samtidigt som våra invandrare och flyktingar behöver mötas av en större solidaritet än den de nu kan se från regeringen.

Anf. 4 GUSTAF VON ESSEN (m)

Fru talman! Jag vill börja med att i huvudsak instämma i invandrarministerens beskrivning av hur den framtida flykting- och invandringspolitiken bör utformas.

Den 22 januari hade Dagens Nyheter en intresseväckande ledare under rubriken Den omöjliga flyktingpolitiken. Dilemmat beskrivs väl i ledaren. Får inte de människor i flykt som ber om inträdesbiljett till vår värld uppehållstillstånd löper de risk att gå ett förfärligt öde till mötes. Då har svenska myndigheter och politiker ett plötsligt medansvar. Får de stanna blir det en signal som kan omfattas i omvärlden och locka många fler att komma till Sverige. Det är i ett nötskal vårt dilemma.

Vi har i Sverige en reglerad invandring därför att vi annars skulle få ett större invandringstryck än vad vi orkar med. Dessa enkla sanningar

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

tycks glömmas bort när känslorna svallar. Alla som inser att en reglerad invandring är nödvändig tvingas hantera den gråzon som finns i konflikten mellan helhetsperspektivet och de enskilda asylsökandes öden.

Fru talman! I vårt relativa närområde – västra Ryssland, Ukraina, Vitryssland – finns mellan en halv och en miljon människor som önskar emigrera till väst. Många av dessa är barn som naturligtvis får illa. Vi ser dem inte, och därför berörs vi inte. Men det är ett humanitärt och moraliskt dilemma att veta *att* de finns och *att* de vill komma till väst och också till Sverige.

Flyktingsmuggling är en lukrativ business, snart i klass med knark-handeln. Smuggling i större skala hit kan bli verklighet, och vi har redan sett tecken på detta. Vi kan inte i Sverige tänka bort detta faktum. Vi måste vara realister. Vi måste vara noga med vilka signaler vi sänder ut.

Moderata samlingspartiet vill föra en realistisk flyktning- och invandringspolitik, men den måste också vara human. De som har behov av skydd skall erhålla det. Skydd och återvändande måste vara huvudspåret. En tydlighet om vad skyddsbegreppet skall innehålla måste eftersträvas. När barn är involverade i asylprocessen måste särskilda hänsyn tas. Barnkonventionen är ett mycket viktigt instrument för att tillgodose barnens intressen. Men barnkonventionen kan ju inte tolkas absolut. Barns intressen kan ibland behöva stå tillbaka för ett samhällsintresse att upprätthålla en reglerad invandring.

Om barnkonventionen skulle tolkas maximalistiskt, nämligen så att det alltid är bättre för barn att få stanna i Sverige än att återvända till hemlandet oberoende av föräldrarnas asylskäl, kan vi lika gärna lagstifta att alla barnfamiljer automatiskt skall ges rätt till uppehållstillstånd.

Men om barnkonventionen i stället tolkas så, att barn och deras familjer får stanna om de har rotat sig eller mår psykiskt dåligt kommer man in i en gråzon. Många asylsökande som inte har tillräckliga asylskäl och som fått avslag i sista instans väljer att gömma sig. Det är ett val som föräldrarna gör i sin upplevda förtvivlade situation. Det är inte ett val som barnen gör, men de far oftast mest illa. De gömda barnen har det kanske sämst av alla barn i Sverige. Det får inte finnas en risk för att barn utnyttjas i syfte att få avvisningsbeslut ändrat. Om långa handläggningstider beror på myndigheternas ineffektivitet skall barn inte få lida för det, men beror en lång vistelsetid på att de asylsökande inte godtar myndigheternas beslut utan från sina gömställen kommer in med upprepade ansökningar åberopande barnens psykiska situation blir frågan mer komplicerad.

Här måste de enskilda barnens intressen vägas mot intresset av att förhindra att flyktningbarnen utnyttjas som brickor eller som medel att få uppehållstillstånd. Det får inte bli så, att ju sämre barnen behandlas, ju sämre de mår, desto större chans har de att få uppehållstillstånd. Sådana svåra avväganden måste ju göras och blir alltid känsloladdade.

Rädda Barnen, Caritas, Röda korset, Barnombudsmannen och andra har framfört sin syn på hur barnkonventionen går att tolka, och det skall nu bli föremål för en utredning och diskussion. Det skall bli intressant

att få veta hur dessa organisationer ser på de komplicerade målkonflikter som varje seriös och intellektuellt hederlig debattör måste erkänna finns.

Vi moderater vill ha en politik som präglas av tydlighet, sans och rättssäkerhet. Vi tror att de flesta svenskar vill ha det så. Vi tror att de flesta ställer upp på en human flyktingpolitik som bygger på att människor som har skyddsbehov ges skydd. Vi tror också att många upprörs när avvisningar inte sker på ett värdigt sätt, men också att de flesta inser dilemmat mellan helhetsperspektivet och den enskilde flyktingens öde.

Det är nödvändigt, fru talman, att politiken har en förankring i folkdjupet, hos den stora majoriteten av svenskar, hos den del av Sverige som inte har fått komma till tals i massmedierna och fått delta i den offentliga debatten och som känner sig lätt främmande inför de känslomässiga övertoner och överdrifter som kommit till uttryck den senaste tiden.

Om denna förankring och legitimitet inte finns ökar dess värre intoleransen. I Åsele blev alla förlorare, men det får inte innebära att en nyanserad och balanserad debatt inte kan föras om den framtida flykting- och invandringspolitiken.

Anf. 5 Andre vice talman GÖREL THURDIN (c)

Fru talman! Jag gläds över den solidaritet med utsatta invandrade kamrater som ungdomar i Sverige har visat under senare tid. Men jag ryser när jag läser vissa brev riktade mot invandrare och flyktingar som jag får just nu. Den senaste tidens händelser visar att humanitet och medkänsla inte är något som finns givet från början. Lika som vi måste kämpa för demokratin, måste vi kämpa för mänskliga rättigheter om och om igen. Låt oss ta till vara den positiva unga kraft som finns i Sverige.

Just nu måste vi kämpa för flyktingbarnets rättigheter i vårt eget land. När jag läser breven som kräver att vi skall kasta ut barn från vårt land, då får en bild framför mina ögon på krypskyttarna i Sarajevo. Det samhälle som skadar barnen har ingen ljus framtid, om det ens *har* någon framtid. Det samhälle som är bra för barnen är bra för oss allihop.

Det behövs mer av inlevelseförmåga. Jag försöker se mina egna barn när de var mindre komma med skolbussen från skolan, bli hämtade av polisen och tagna till polisstationen. Det är klart att det känns fullständigt absurt. Jag känner mig då som en tigrinna som är redo att göra vad som helst för att detta inte skall ske.

Barnkonventionen har kommit till därför att barn far illa i hela världen. Fler och fler barn far illa på grund av krig och elände. Anledningen till att vi står här i dag är att vi i folksjälen och att vi här i riksdagen känner att vi inte klarar av att leva upp till barnkonventionen, som vi så snabbt godkände 1990 och som vi var först att rapportera till FN om 1992.

Då i maj 1990 beställde riksdagen att regeringen skulle göra en närmare analys av hur långt konventionens krav i denna del fick anses

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

gå. ”Skulle denna analys visa på någon brist i svensk lagstiftning eller praxis på området bör en ändring på lämpligt sätt övervägas.”

Det är därför bra att regeringen nu, dock efter 5,5 år, föreslagit en fullständig analys av svensk lagstiftning och dess tillämpning i förhållande till barnkonventionen. Det är bra att en parlamentarisk kommitté skall göra detta arbete och att barnorganisationer som Rädda Barnen och Unicef blir referensgrupp till kommittén. Det är bra med samsyn.

När det gäller artikel 3 i barnkonventionen om barnets bästa sade riksdagen 1990 att svensk rätt rörande barn och ungdomar utgår från principen om barnets bästa – punkt slut. Alla trodde vi då att utlänningslagen hörde till svensk rätt. Jag deltog själv i beslutet, och jag kan konstatera att det fanns och kanske finns en aningslöshet här i riksdagen vad gäller förmågan hos dem som skall verkställa våra beslut att leva upp till dem och kanske också förstå dem. Vi politiker måste bli tydligare – där håller jag med invandrarministern – och vi måste agera starkare.

Detta måste en gång för alla lära oss att konventioner måste arbetas in i lagtext så fort som möjligt, så att anvisningar och föreskrifter kan tas fram för att visa vägen för domstolar, myndigheter och kommunala beslutsfattare och även andra. Här har Sverige en uppgift internationellt, både i EU och i förhållande till Kina och andra länder, att visa vägen så att vi åter med högburet huvud kan gå ut och stå på barnets sida även internationellt. I FN måste vi börja diskutera på ett helt annat sätt hur vi skall tillämpa alla dessa konventioner och föreskrifter som vi skriver under. Vad gör Sveriges regering för att påverka t.ex. EU vad gäller barnkonventionen och flyktingpolitiken?

Det är också bra att den flyktingpolitiska propositionen får vänta till dess att kommitténs arbete vad gäller det området är avslutat.

Det är däremot mycket bekymmersamt och rent ut sagt provocerande att Invandrarverket fortsätter att behandla ärenden där barn är inblandade som om inget hänt. Ett exempel kunde vi se i går när ett par ungdomar från Eritrea skulle utvisas, som egentligen var nio och tolv år när de kom hit för fem år sedan. Häromdagen sade Invandrarverket dessutom att de skall gå igenom tidigare beslutade uppehållstillstånd, dvs. beslut de själva fattat, för att se om någon ljugit. Jag vill inte bo i en angiveristat! Jag säger bestämt ifrån om detta. Om Invandrarverket har brist på arbete är det verkligen på tiden att verket tar itu med att förkorta handläggningstiderna och att vi får en samsyn där.

För att visa respekt för demokratin och för kommitténs arbete vore det lämpligt att vi införde ett moratorium vad gäller ärenden som rör barn på flykt i vårt land till dess att kommittén har avslutat sitt arbete och vi har en samsyn. Har regeringen funderat på att ge sådana signaler?

År 1997 skall vi rapportera till FN igen. I rapporten måste regeringen tala om vilka åtgärder som vidtagits. Jag hoppas att vi då kan säga att vår utlänningslagstiftning är i full överensstämmelse med barnkonventionen.

Anf. 6 EVA ERIKSSON (fp)

Fru talman! Jag tillåter mig i den här debatten att visa känslor, även om det för några inte finns utrymme för känslor i flyktingdebatten.

Jag fick för några dagar sedan ett brev från Åsele. Det kom från en av familjen Sincaris bästa vänner. Brevet innehöll några frågor:

– Vad innebär en avvisning?

– Har jag inget människovärde då?

– Skall jag lämna alla mina tillhörigheter?

– Skall jag vara helt utblottad, eller får jag ta med mina sparpengar utan att bli misstänkliggjord?

– Har jag rätt att ta avsked av mina vänner?

Den senaste tiden har vi i massmedierna kunnat läsa om ett flertal fall där barnens rättigheter kommit i kläm i samband med asylärenden och verkställande av avvisningar. Familjen Sincari är ett exempel, men vi har också kunnat läsa om och tagit del av den peruanska flicka Evelyn Barrantes och den tioåriga Chrisen Fernando, som nu har gått under jorden efter att ha nekats uppehållstillstånd i Sverige efter åtta år i landet.

Nyligen fick de båda pojkarna Samson och Tedros från Lidköping, som bott i en svensk familj i fem år, beskedet att de inte får stanna i Sverige längre. Det här är en bild av ett hårdnande klimat i flyktingpolitiken. Vart är vi på väg någonstans?

Avvisningen av familjerna Sincari i Åsele skedde under former som starkt har upprört en bred allmänhet. Många frågar sig nu om anständighetens gräns är nådd. I vilt tumult med inslag av våld avvisades två mammor med sina barn. Det väcker en rad frågor om svensk flyktingpolitik och hanteringen av asylsökande barn.

Vi i Folkpartiet vet att flyktingpolitik är svårt. Men för oss liberaler är ändå bilden klar. Att visa solidaritet med människor som har det svårt, som har levt i svåra förhållanden i ett annat land, som har flytt, som har lämnat sina vänner och sina nära och kära – det får inte göras omöjligt i ett rikt land som Sverige.

Vi liberaler har alltid ansett att individens rättigheter måste komma främst i dessa situationer. Vid ett avvisningsbeslut måste varje enskild individs skäl för uppehållstillstånd vägas var för sig. Detta måste även gälla barnen. Barnkonventionen tillerkänner barnen den okränkbara rätt som vuxna individer har.

Det finns i fallet Sincari åtskilliga saker att uppröras över. Det jag tycker är värst är att regeringen genom sitt agerande för att forcera fram verkställandet av avvisningsbeslutet åsidosatt den svenska rättssäkerheten – ett fundament i den svenska demokratin! Därför har vi i Folkpartiet begärt att konstitutionsutskottet skall granska avvisningen av familjerna Sincari. Att dessutom efter avvisningarna tillåta att familjerna misstänkliggörs genom falska rykten om deras ekonomi gör inte saken bättre.

I slutändan handlar det om en väldigt grundläggande fråga: Har vi råd med människovärdet i en krympande ekonomi?

Vi står inför svåra ställningstaganden framöver. Vi vet från beräkningar från Rikspolisstyrelsen att det finns 7 600 flyktingar som göm-

Prot. 1995/96:46

26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

mer sig i Sverige. Av dessa är ungefär 1 500 barn. Har vi råd att ge dessa barn en möjlighet till ett drägligt liv? Har vi råd att visa medkänsla i Sverige? Jag och Folkpartiet tycker det. Vi vill därför att regeringen skall ta initiativ till att klart föreskriva att barnfamiljer som har varit här under lång tid och rotat sig i Sverige får stanna. Värdet för dessa människor av att få stanna i Sverige kan aldrig mätas i pengar.

Den klappjakt på flyktingar som beviljats uppehållstillstånd som nu aviserats från Invandrarverket är skrämmande och måste stoppas. När man läser i dagspressen att Invandrarverkets tjänstemän säger att de nu får ärendena serverade på guldbricka måste man undra vad som håller på att hända i vårt samhälle.

Jag förstår att det är omöjligt att sätta sig in i situationen att gå och vänta på att bli avvisad från ett land där man kanske levt en stor del av sitt liv. Hur kändes det för familjerna Sincari, som redan var splittrade, då de ställdes inför ett tjugotal poliser med uppgift att verkställa avvisningen? Vad tänkte de på? Kanske undrade de över om de hade rätt att ta farväl. Kanske undrade de vart de skulle ta vägen när de kom till flygplatsen. Vad fanns i barnens huvud? Hur känner en tioåring som får lämna fotbollsskorna som han köpte för pengar han samlat in på att panta flaskor?

Har vi något ansvar för sådana triviala saker? Är detta human?

Vi har ansvar! Detta är inte human!

Anf. 7 ULLA HOFFMANN (v)

Fru talman! Torsdagen den 11 januari 1996 framstår som den dag då Sverige förändrades. Det var då regeringens beslut att avvisa de två kurdiska familjerna i Åsele verkställdes. Det var då svenskt myndighetsutövande sattes på prov. Det var då svenska lagar och FN:s konventioner kom att provas. Det var då intentionerna i socialdemokratisk flyktingpolitik synliggjordes.

Men det var också den dag då ett helt samhälle i Sverige visade vad solidaritet egentligen är. Och det var de unga i Åsele som visade vägen och tvingade vuxensamhället att ställa upp för solidariteten. Genom sin envisa kamp har de gett många vuxna i Sverige mod att träda fram och visa sitt engagemang. De har gett de redan engagerade ny ork, och de har visat på det bästa av alla sätt att bekämpa främlingsfientlighet.

Det är inte första gången Sverige bryter mot barnkonventionen, sade Lisbet Palme. Vi är flera ledamöter som försökt att visa på det. Vi är ombedda att inte diskutera enskilda fall. Men hur många fall behövs för att det skall anses handla om principer?

Det är bra att propositionen om ny flyktingpolitik dras tillbaka för en översyn. Men regeringen borde samtidigt dra tillbaka de många inskränkningar av asylrätten som finns i propositionen. Man tar t.ex. bort humanitära skäl, utom av medicinska orsaker, och begreppet krigsvägrare. Anhöriginvandringen stryps radikalt.

För två månader sedan säger Utlänningsnämnden i ett beslut: "Nämnden konstaterar inledningsvis att svenska myndigheter och domstolar inte tillämpar annat än svensk lag. Barnkonventionen är inte svensk lag." Vänsterpartiet har länge krävt att barnkonventionen inför-

livas i svensk lagstiftning. Det är bråttom, eftersom det finns många liknande fall i Sverige. Vi är många som t.ex. upprörs över hur en tioårig flicka och hennes familj från Sri Lanka tvingas gömma sig för att undgå en felaktig avvisning som strider mot barnkonventionen.

Trots att ingen vet var deras föräldrar befinner sig beslutade Invandrarverket för en månad sedan att avvisa sex kurdiska syskon till Turkiet. Barnen är analfabeter och vet inte hur gamla de är, men tjänstemannen på Invandrarverket bestämde att det äldsta barnet är 19 år och det yngsta 7 år. Dessa barns brott är att de inte sökte asyl förrän de nådde sin bror i Sverige. Enligt handläggaren kan det inte tolkas på något annat sätt än att de vill dölja något.

Enligt barnkonventionen är Sverige skyldigt att söka föräldrarna till ensamma asylsökande barn. För att konventionens krav på handläggning av barnärenden inte skall stå i strid med att de sex ensamma kurdiska barnen avvisas säger tjänstemännen: "Emellertid hindrar inte detta faktum att verkställighet kan ske till Turkiet av hela syskongruppen. De äldsta får då, eftersom de är myndiga, ikläda sig 'föräldraansvaret' för hela gruppen." Vad säger statsministern och invandrarminister om det föräldraansvaret?

I stället för att åka landet runt och genomföra razzior mot invandrare borde den arbetsbrist som uppstått på Invandrarverket på grund av den restriktiva flyktingpolitiken innebära att det nu finns tid för tjänstemännen att ägna sig åt att uppfylla barnkonventionens krav.

Fru talman! 6 kap. 3 § utlänningslagen säger om förvar av barn: Barnet får inte skiljas från sin vårdnadshavare eller, om de är flera, en av dem genom att vårdnadshavaren eller barnet tas i förvar. Vid avvisningen av familjerna Sincari hämtade polisen två av barnen vid skolbussen, och barnen förvarstogs. Enligt uppgifter i pressen och från familjernas juridiska ombud satt barnen i förvar utan vårdnadshavare i cirka sex timmar.

Socialförsäkringsutskottet säger i sitt betänkande 1992/93:SfU3 att förvar av barn bara får tillgripas efter det att man provat att ställa barnet under uppsikt. En sådan prövning gjordes inte i Åsele. Enligt socialtjänstlagen skall socialtjänsten dessutom vara närvarande.

Statsrådet Blomberg har upprepade gånger i kammaren hävdat att svenska myndigheter följer svensk lagstiftning och FN:s konventioner och att han litar på att de fattar riktiga beslut. I Dagens Nyheter svär sig statsrådet fri från allt som gått snett, allt sjabbel och alla missgrepp i samband med avvisningen av Åselefamiljerna. Jag har alltid trott att det var högste chefen, i det här fallet statsrådet, som skall ta det fulla ansvaret för och konsekvenserna av det som händer på ett departement och de myndigheter som är underställda departementet. Det fulla ansvaret vore att låta familjerna Sincari komma hem till Åsele igen. Det fulla ansvaret vore att se till att Sverige åter för en generös och human flyktingpolitik byggd på andra värderingar än ekonomi.

Fru talman! För ett halvt år sedan offentliggjorde Invandrarverkets chef, Björn Weibo, att fäderna Sincari uppgett som asylskäl att de varit aktiva i PKK, vilket Weibo hävdade var lögn. Jag tar inte ställning i sakfrågan. Men om det är en lögn räcker det för turkiska myndigheter

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

att tortera dem – är det sant är deras liv i fara. Åselekurderna har dock ett stort symbolvärde för regeringen. Därför har UD träffat turkiska kolleger för att framhålla vikten för svenska regeringen att ingenting händer familjerna och att de inte utsätts för några problem.

För fyra år sedan sökte en manlig kurd asyl i Sverige. Han avvisades 1993. Svensk polis överlämnade honom till turkisk polis, och han sattes i fängelse. I protokollet står att han erkänt samröre med PKK. Han åtalas för mord på två byvakter. Han döms till döden, överklagar och får livstids fängelse. Invandrarministern har vid upprepade tillfällen talat om de 80 000 människor som avvisats från Sverige. Jag önskar att han hade gett dem lika stort symbolvärde att han hade framhållit vikten av att inte någon avvisad utsätts för några problem efter avvisningen från Sverige.

I protokollet från rättegången står att turkiska myndigheter följt denne kurds arbete i Sverige. Att turkiska myndigheter systematiskt kartlägger kurder i Sverige kan inte vara en överraskning för en invandrarminister eller invandrarmyndigheter. Det borde ingå i kunskapen om förhållanden i olika länder i stället för den kunskap invandrarministern och invandrarmyndigheterna skaffar sig via oriktiga uppgifter och skvaller i ambassadrapporter.

Anf. 8 ROSE-MARIE FREBRAN (kds)

Fru talman! Det är sällan något engagerar nästan hela svenska folket, men nu har det skett genom händelserna i Åsele. För och emot regeringens beslut. För och emot sättet att genomföra avvisningen. För och emot även sådant som har hänt senare.

Kritiken mot själva beslutet tycker jag är allvarligast när det gäller hänsynen till barnkonventionen. Regeringen säger att den har tagit stor hänsyn till barnkonventionen främst genom att tänka på andra barn än de berörda – det är vad statsministern har sagt – dvs. främst genom att tänka på de barn som man inte hade att behandla i de ärenden som låg på bordet.

Barnen Sincari har blivit brickor i ett cyniskt spel. Det regeringen anklagar föräldrarna för gör den själv, använder barnen för ett syfte, för att sända ut en signal, för att statuera exempel. Det är inte vad FN:s barnkonvention, som vi har ratificerat, handlar om. Den handlar om varje barns rätt. För övrigt anser jag att barnens förankring i Sverige, integration i Åsele och barnens hälsa skulle vara nog som humanitära skäl till grund för uppehållstillstånd.

Det har från regeringens sida sagts att man är överens om att det inte finns skäl. Är det så självklart att det inte fanns andra skäl? Vi vet att rättssäkerheten och mänskliga rättigheter sitter trångt i Turkiet. Har den kurdiska minoriteten över huvud taget mänskliga rättigheter i Turkiet? Dess existens erkändes inte ens av myndigheterna så sent som för två år sedan. Det var kriminellt att tala kurdiska.

Vi vet att det pågår ett krig i turkiska Kurdistan. Sedan 1984 har minst 18 000 människor dödats. Det är inte bara i krig som människor dör i Turkiet. De dör också i fängelser och försvinner. Facit för 1995 är 40 försvunna och 17 döda i fängelser.

Fru talman! Regeringen har sagt: Men de har ju ljugit. Lögnen är framför allt det skäl som har framförts. Det kan vara enkelt att säga: Man får aldrig ljuga, det kan vi aldrig premiera. Men är det så enkelt? Är fallet svart eller vitt? Familjerna Sincari kommer från gränstrakterna mellan Turkiet och Irak och tillhör en stor klan som på ett naturligt sätt har rört sig över dessa gränser mellan Turkiet och Irak. De berörda familjerna har bott på båda sidor. Vad är den absoluta lögnen?

Vad kan tolereras och förlåtas om syftet är att skydda liv? Jag vill ta ett par exempel. Det första är judarna. De judar som ljög om sitt ursprung och undkom Auschwitz och andra koncentrationsläger, var det rätt eller fel? Döm själv. Det andra exemplet jag vill ta gäller en svensk, tidigare mångårig partiordförande och statsminister. I yngre dagar skengifte sig Olof Palme med en kvinna för att hjälpa henne till Sverige. Rätt eller fel? Döm själv.

Vad är mest rimligt? Vem är det mest rimligt att pricka: den som ljuger för att skydda liv eller den som utsätter andra för livsfara, förföljelse eller förtryck? Var skall vi sätta in den största indignationen? Allt kan inte avgöras genom byråkrati och paragrafrytteri. Det ger oss inte det mänskliga, varma och mjuka samhälle som jag tror att de flesta av oss eftersträvar. Det gör samhällsklimatet kallt.

Med tanke på de judar som ljög om sitt ursprung skrev i går Jackie Jakubowski i DN Kultur: "Lycklig är en Blomberg eller en Carlsson som aldrig behövt ljuga i en fråga som berör det mest existentiella – bara om vallöften och om familjen Sincaris reskassa."

Jag skall inte nu upprepa den kritik av Arbetsmarknadsdepartementets roll i spridandet av grovt felaktiga uppgifter som jag framförde i tisdags i frågedebatten. Jag anmälde dessutom efteråt saken till KU. Men jag skall ta tillbaka en av de saker som jag sade då. Jag anklagade folk på departementet för att vara kritiklösa. Men det visade sig efteråt att man antagligen inte hade varit det, utan man hade tagit reda på att uppgiften var felaktig. Men sedan spred man ut den. Det får tala för sig självt.

Står statsrådet Blomberg bakom en sådan hantering?

Anf. 9 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)

Fru talman! Jag skall börja med att ta upp litet om polisens roll i avvísningssituationer. Det är ju lätt för människor att ha uppfattningen att polisen inte skall ingripa, utan att det skall gå lugnt och värdigt till, och jag delar den uppfattningen. Så bör det vara. Jag vet att polisen i fall efter fall, när avvísningar skall ske, visar ett mycket stort tålamod. Man diskuterar med dem som har fått avvísningsbeslutet, och man talar med dem som möjligen har medverkat till att gömma dem det gäller i syfte att få en avvísning som sker under lugna och värdiga former.

Så skedde också i fallet i Åsele, där man åtskilliga gånger, vid samtliga tillfällen då avvísningsbeslut kom, hade överläggningar med dem som sökte asyl och hade fått avvísningsbeslut och med kyrkans företrädare. Men det gick aldrig att nå fram till en enighet om hur detta skulle gå till.

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Förr eller senare hamnar ju då polisen, som är samhällets förlängda arm i dessa sammanhang, i en situation då man måste ingripa. Det kan bli så här. Det är klart att det är beklagligt – det inser jag också – att inte få krama om sina vänner och säga hej då osv. Jag har full respekt för den sorg och saknad som många av de unga människorna i Åsele känner i den här stunden av detta skäl: att de inte fick krama om dem de tyckte om.

Självklart är det så att polisen alltid skall försöka få till stånd frivillighet, men det går inte alltid. Då måste de ingripa, därför att de beslut som samhället har fattat faktiskt är de som måste gälla.

Någon sade här att det finns 7 500 personer gömda i det här landet. Ja, det vet ju varken jag eller någon annan. Vi vet bara att Rikspolisstyrelsen har efterlyst 7 500 personer. Eftersom vi inte har någon utresekontroll i Sverige är det sannolikt så att många har rest ut, men man kan inte utesluta att många också finns kvar i landet illegalt och har gömt sig undan verkställigheten av avvisningsbesluten. Den rimliga tolkningen av detta är alltså att inte tro att alla som saknas har gått och gömt sig.

En annan fråga som togs upp var Schengenavtalet. Schengenavtalet innebär inte att Sverige behöver ändra sin nationella invandrings- och flyktingpolitik. Det är viktigt att vi vet det. Vi har fulla möjligheter att föra den politik vi önskar, och vi har naturligtvis också möjligheter att på ett aktivt sätt, både i ett Schengensamarbete – om vi kommer med där – och i EU, operera i syfte att få våra grundvärderingar och tankar att vara de som är giltiga i hela området.

Jag vill också gärna kommentera det här med ambassadrapporten. Jag är den förste att beklaga att skvallriga uppgifter finns i en ambassadrapport. Jag beklagar det djupt. Jag skulle till och med kunna gå så långt att jag ber om ursäkt för att vi har den typen av rapportering. Men regeringen har ändå att följa den lagstiftning som finns på området och den offentlighetsprincip som handlar om att alla handlingar i princip är offentliga fram till dess att man sätter en hemligstämpel på dem. Och det är viktigt att vi har den principen. Den är någonting som vi har vårdat och värnat i alla tider från svensk sida, och vi driver också denna princip och öppenhet i EU-sammanhang. Bara i undantagsfall, när mycket starka skäl föreligger, kan man ha en hemligstämpel på handlingar av den här karaktären. Detta har bedömts efter mycket noggrann genomgång av jurister på UD och på mitt departement, men också på Justitiedepartementet, och det fanns inte några grunder för att bryta denna offentlighetsprincip i just det här fallet.

I den mån det har läckt ut uppgifter, känner jag inte till vem som har gjort det. Jag eller någon annan har inte heller någon rättighet eller möjlighet enligt svensk lag att efterforska denna läcka.

Barnkonventionen är kanske egentligen det viktigaste vi har att diskutera just nu. Det är mot den bakgrunden som regeringen har föreslagit och kommer att tillsätta en parlamentarisk kommitté med uppdrag att se över hur barnkonventionen tillämpas. Kommittén skall med förtur behandla frågan om barns ställning i ärenden enligt utlänningslagen, bl.a. avvisning eller utvisning där barn berörs.

Medan den parlamentariska kommittén arbetar med sitt uppdrag avser regeringen att inte ta något beslut om avvisning där barn som kommit att vistas här en längre tid berörs och där barnens hälsa sätts i fråga. Det gäller ärenden som lämnas över till regeringen för beslut. Ett beslut av regeringen i ett sådant fall skulle kunna innebära att en praxis läggs fast som kan komma att ändras som ett resultat av kommitténs arbete. Med hänsyn till den relativt korta tid det är fråga om anser regeringen att resultatet och den parlamentariska kommitténs förslag kan avvaktas. Regeringen utgår ifrån att myndigheterna under tiden för kommitténs arbete också kommer att iakta stor varsamhet i hanteringen av sådana ärenden.

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Anf. 10 MARIANNE SAMUELSSON (mp)

Fru talman! Jag är något förvånad över invandrarministerns förklaring av Schengenavtalet. Enligt avtalet, som jag har läst, ingår en gemensam invandrar- och flyktingpolitik, och från solidaritetsgrupper från t.ex. kyrkor har just kritiken av Schengenavtalet kommit utifrån att man tycker att murarna för omvärlden och för flyktingar höjs. Att Sverige skulle få vara med i Schengenavtalet utan att anpassa sin invandrar- och flyktingpolitik till övriga länders tror inte jag på, och jag tror inte att invandrarministern tror på det heller. Det här var säkert bara en undanflykt för att slippa tala klarspråk om vad som ingår i Schengenavtalet.

Man har ingen rättighet att spåra läckan, säger invandrarministern. Nej, det kanske kan vara sant att man inte har det enligt svensk lag. Däremot kunde man förvänta sig att regeringen bad om ursäkt för att detta hade kommit ut.

Jag antar att det hela ändå grundade sig på det som ambassadören hade framhållit i en skrivelse till regeringen och att läckan inte grundade sig på några andra rykten. Jag tycker att man åtminstone kunde ha förväntat sig en ursäkt. Läckan kom ju exakt i ett läge när man ville skapa ett annat intryck än att regeringen var inhuman och intolerant och att den bar sig illa åt mot flyktingar i Sverige.

Självklart är barnkonventionen en viktig del i detta, och den behöver vi alltid ha i åtanke. Det är bara litet konstigt att man nu skall göra en översyn utifrån att man inte följer den samtidigt som man hävdar att man följer den.

Statsministern sade att han i Åselefallet ville statuera ett exempel och att man därför måste utvisa dessa barnfamiljer. Men är inte det som Åseleborna står för just ett sådant exempel som vi har sökt efter? Här har vi en by där man visar tolerans, integrerar flyktingar och jobbar för solidaritet med flyktingar. Vi har i åtskilliga debatter tagit upp detta behov av integration, behovet av att närma svenskarna och invandrarna till varandra. Men när regeringen nu hade fått ett ypperligt exempel på att så skett, vad gör den? Jo, den slår emot de ungdomar som jobbar för att faktiskt ta hand om våra flyktingar. Jag tycker att det är ganska skrämmande, eftersom vi hade behövt just ett exempel på att engagemang lönar sig.

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Aktuell debatt:
Flyktingpolitiken*

Hur tror invandrarministern att våra ungdomar upplever sin roll i samhället när de följer det som vi säger – nämligen att de skall engagera sig mer, jobba tillsammans med flyktingarna och arbeta för ett mångkulturellt samhälle där alla människor får plats – men sedan inte ens får ta farväl av sina kompisar när regeringen beslutar att dessa skall ut ur landet?

Det finns mycket att säga om regeringens flyktingpolitik och den kantring som jag tycker att man tydligt kan se att den har fått. Vi har inte samma solidariska flyktingpolitik som vi hade tidigare. Jag undrar litet över vad Invandrarverket skulle ha gjort om vi nu hade haft en flyktingtillströmning motsvarande den som vi hade när den var som störst. Skulle man också då ha använt sina resurser till att jaga efter dem som har bott här i fyra, fem år? Nej, då hade man förmodligen använt resurserna till något helt annat, nämligen till att ta hand om dem som just kommit in.

Vi borde kanske ändra flyktingpolitiken så att det kommer in fler. Då skulle måhända de som redan kommit kunna få ett värdigt liv här i Sverige.

Vad gäller att ompröva ärenden utifrån att flyktingar har ljugit vill jag fråga: Vem har bedömt att de har ljugit? När de fick stanna bedömdes de ju ha talat sanning. Plötsligt sägs det att de har ljugit och att ärendena därför skall omprövas. Jag kan inte förstå de här dubbla budskapen från regeringen.

Jag är mycket oroad över det agerande som jag har sett från invandrarministern. Jag tycker inte att det bygger på den solidaritet, medmänsklighet och humanitet som vi behöver i vårt svenska samhälle. Jag hoppas verkligen att invandrarministern kan lova att man upphör med att jaga dem som har varit här i flera år. Det finns ingen som helst anledning att göra det. Se till att de som vill vara kvar hos oss trivs och mår bra! De som frivilligt vill lämna landet skall naturligtvis få stöd för att göra det.

Invandrarministern talade vidare om att använda resurserna på bästa sätt. Jag tvivlar på att det bästa sättet är att till stora kostnader skicka ut människor som trivs här och vill vara kvar i landet. Jag tror att resurserna kan användas på ett betydligt bättre sätt.

Anf. 11 GUSTAF VON ESSEN (m)

Fru talman! Ingen är väl oberörd känslomässigt av ovärdiga avvisningar. Jag hoppas att ingen är oberörd av de gömda barnens situation i Sverige. Görel Thurdin, Rädda barnens ordförande, borde väl ha en åsikt om hur dessa barn har det och om hur man skall hantera gömda barns situation. Är det riktigt att föräldrar efter att ha fått sin sak prövad drar sig undan, så att myndigheterna inte har möjlighet att genomföra värdiga avvisningar, och gömmer sina barn så att dessa far illa? Det måste vara ett ansvar för alla frivilligorganisationer och för alla känslomässigt engagerade människor att försöka hantera också den saken.

Jag menar att det blir en svår situation om föräldraansvaret, som också står inskrivet i barnkonventionen, inte utövas på ett sådant sätt

som man borde kunna förvänta sig. Då kommer man i detta svåra dilemma. Jag är inte känslomässigt oberörd av barnens situation.

Jag vill, eftersom dessa frågor har kommit upp, också säga att jag är känslomässigt berörd av kurdernas situation i Turkiet liksom av kurdernas situation i Irak. Jag är känslomässigt berörd av många barns situation runt om i världen, men vi kan icke lösa alla problem innanför Sveriges gränser. Jag måste nu vädja till dem som talar så varmt för en tolkning av barnkonventionen i en mera maximalistisk riktning att erkänna att det finns ett dilemma mellan hanteringen av barnkonventionen och de intressen som vi har av en reglerad invandring. Erkänner man inte intellektuellt detta dilemma, är det lätt att ständigt sjunga med änglarna.

Vi måste försöka hantera det här på ett sansat och förnuftigt sätt, så att vi får balans och måtta och en förankring hos de breda lagren av svenska medborgare. De svenska medborgarna vill i grunden ha en human flykting- och invandringspolitik, men en tydlig och rättvis sådan, som innehåller element av rättssäkerhet och innefattar en säker asylprocess. Jag är dock inte säker på att svenska folket tycker att det är så väldigt bra att man gömmer barn och låter dem fara illa, för att sedan använda deras situation för återopa barnkonventionen.

Anf. 12 Andre vice talman GÖREL THURDIN (c)

Fru talman! Jag känner mig lättad över att invandrarministern sade att regeringen, medan vi jobbar tillsammans för att se om vi kan nå fram till en samsyn, inte tänker fatta några beslut som rör barn som varit här en längre tid. Jag hoppas att myndigheterna lyssnar på den här debatten och tar till sig att statsrådet tog in också dessa barn i sin ansats. Jag hoppas att vi slipper uppleva den här typen av avvísningar av flyktingbarn härnäst.

Jag håller med Gustaf von Essen om att det är ett stort elände med gömda barn. Man kan säga att de är osynliga. Deras identitet kan inte framträda, de kan inte utveckla sin personlighet osv. Jag erkänner dilemmat, och jag känner också ett stort ansvar. Men vi kan inte acceptera att de skall drabbas bara därför att de blivit gömda av någon.

Även om det är så att barnkonventionen betonar föräldrarnas ansvar, betonar den faktiskt också att barnet skall skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars verksamhet, uttryckta åsikter osv. Barnkonventionen är alltså inte bara ett rent juridiskt dokument. Den innehåller en vision om ett samhälle som har förmåga att visa kärlek till, omtanke om och förståelse för alla de barn som finns i landet.

Det är detta som diskussionen handlar om.

Sedan måste vi naturligtvis ta itu med flyktingpolitiken och se om vi över huvud taget kan komma fram till en samsyn så att myndigheterna kan hantera detta på ett vettigt sätt. Det har Centerpartiet motionerat om tidigare. På något sätt måste vi försöka minska handläggningstiderna. Människor blir rotade här, och det gäller framför allt barn. Barn förstår ju inte alla beslut som fattas. Barnen är mest utsatta. De kan inte heller påföras det ansvar som vi vuxna har. Då får man faktiskt börja

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

***Fel! Okänt
växelargument.***

sätta sig in i och fråga sig vad våra beslut får för konsekvenser för barnen även när man konstruerar hur man hanterar utlänningslag och annat.

Nu berör ju detta inte bara flyktningbarnen. Det berör faktiskt våra egna barn och ungdomar. Då måste vi göra något åt saken. Den samsynen hoppas jag att vi får i kommittén.

Anf. 13 EVA ERIKSSON (fp)

Fru talman! Det gläder mig att invandrarministern i sitt senaste inlägg visar att han har en känsla för att det är någonting som har gått snett i Åsele, att den insats som polisen gjorde kanske var i häftigaste laget och att de signaler som kom till flygplats och polis innan de kom till familjens advokat kanske ändå var tveksamma.

Det ger mig en förhoppning inför framtiden om den flyktingpolitik som vi skall diskutera framöver här i kammaren. Det gör också att jag känner att jag skulle kunna vädja till invandrarministern att hjälpa mig med en sak. Jag vill nämligen inte bo i ett land som skall bli en stat där människor anger varandra. Det finns tillräckligt många historiska paralleller där man kan se att så skapas inte ett gott samhälle.

Det skapas i stället när man har förståelse för varandra, när man lever tillsammans sida vid sida även om problemen ibland kan vara stora. Socialdemokraterna har i många debatter och på andra ställen talat om solidaritet. Och solidaritet är precis det som skapar det goda samhället genom att vi tillsammans skapar någonting. Det gäller också det samhälle som vi tillsammans i vårt demokratiska land har byggt upp.

Jag skulle vilja vädja till invandrarministern att stoppa dessa tendenser i tid och att invandrarministern nu fördömer ett samhälle som bygger på att människor anger varandra. Det skulle vara en mycket bra och klar signal. Det är något som håller på att hända i vårt samhälle som vi inte riktigt kan styra.

Jag skulle också vilja vädja till invandrarministern att inte låta Samson och Tedros i Lidköping bli ett nytt Åselefall.

Kloka politiker vågar erkänna att de har gjort fel.

Jag skulle också vilja vädja till invandrarministern att genom dessa åtgärder, genom att visa att Sverige står för en generös och realistisk flyktingpolitik, tända ett hopp för de människor som kämpar för en ny svensk anständighet. Låt ljuset från Åsele lysa in i den kalla tvärumslagenheten i Diyarbakir där två skräckslagna och trasiga familjer nu sitter en bra bit ifrån den nedbrända by de flydde från och ännu längre från den trygghet och människovärme de kände i Västerbottens inland. Det kanske kan hjälpa dessa familjer att ändå få ett anständigt liv.

Kloka politiker vågar erkänna att de har gjort fel.

Anf. 14 ULLA HOFFMANN (v)

Fru talman! Invandrarverkets ljusskygga rensningsprojekt har nu kommit i dagen. En ung kvinna, bosatt i Göteborg sedan sju år och med två barn födda i Sverige, avvisades till Syrien. Hennes mor hade angett att de kom från Libanon. Kristna kan inte bli medborgare i Libanon. De kan bo i Libanon, men inte bli medborgare. Många kristna som bor i

gränstrakterna åker över till Syrien och arbetar där. Den syriska regeringen kan – utan att meddela personen i fråga – göra en sådan libanes till syrisk medborgare. Det går alltså att bo i Libanon i hela sitt liv utan att vara libanesisk medborgare. Det går att vara syrisk medborgare, utan att man vet om det, och bo i Libanon. Detta borde Invandrarverket känna till.

Invandrarverkets regelrätta razzior mot invandrare håller på att göra Sverige till en angiveristat. Razziorna är så hemliga att inte ens den regionala eller lokala polisledningen får någon information. Invandrarna kallas till samtal vid utlänningsroteln utan att bli informerade om vad saken gäller. Samtalen har karaktären av regelrätta förhör från Invandrarverkets sida utan att den enskilde getts möjlighet till förhörsvittne eller juridiska ombud. Detta är ett brott mot 9 § förvaltningslagen om rätten till ombud.

En svensk man reagerade när en invandrad vän till familjen blev kallad till utlänningsroteln för ett sådant samtal. Hans berättelse var skakande och påminner om Tyskland på 40-talet och Sovjetunionen under Stalintiden. Väntrummet var fullt av invandrare. Innanför väntade Invandrarverkets tjänstemän med bärbara datorer. Invandrarens identitet ifrågasattes. När han påpekade att hans ID-handlingar tidigare styrkts av Kriminaltekniska laboratoriet visade det sig att intyget inte fanns med i verkets diarium. Men tjänstemannen sade att det inte hade någon som helst betydelse eftersom man inom Invandrarverket har kunskaper som står över den kunskap som finns på Statens kriminaltekniska laboratorium.

Fru talman! Det finns ju mycket att säga i den här frågan, men jag har begränsat med tid. Vänsterpartiet har länge krävt att Invandrarverket skall läggas ned och att asylprövningsnämnder som prövar ärendena i domstolsmässiga former inrättas i stället. Våra krav känns ännu mer angelägna nu när Invandrarverkets razzior har avslöjats.

Regeringen måste ge Invandrarverket order, eller kalla det signaler, att razziorna måste avbrytas innan permanent uppehållstillstånd kommer att innebära permanent utvisningstillstånd. Så länge regeringen låter verket fortsätta är regeringen medansvarig för att Sverige utvecklas till en angiveristat.

Fru talman! Efter den här debatten kan inte någon i Sverige, inte någon enda människa, säga som på 40-talet: Jag visste ingenting.

Anf. 15 ROSE-MARIE FREBRAN (kds)

Fru talman! Nu när regeringen har visat musklerna och brännmärkt lögnen väller de anonyma angiveribreven in till Statens invandrarverk. För samtidigt passar verket lägligt på att gå ut i offentlighetens ljus och berätta om sitt s.k. återkallandeprojekt. Andra kallar det klappjakt. Offentliggörandet och den siffra som man har gått ut med förtjänar att brännmärkas. Dessutom kan man konstatera att det här kommer samtidigt som fullt av lögn och fiffel i det offentliga livet avslöjats.

Genom att gå ut på det här sättet skapas onödig oro hos en mängd barn i vårt land och i många fast rotade familjer. Genom att dra i gång

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

återkallandeprojektet betygsätter Statens invandrarverk sin egen dåliga utredningsverksamhet.

Nu, statsrådet Blomberg, bör regeringens uppmaning till verket vara att satsa på att trimma verksamhet, höja kompetensen och se till att de gör ett bra jobb i de aktuella ärendena och i den nya som kommer in. Det är ohållbart att hela tiden hålla på och retroaktivt rätta till verkets brister.

Nu skall man gå tillbaka ända till 1989. Det rör sig om sju åtta år. Vi kristdemokrater kräver i det här sammanhanget amnesti för de barnfamiljer som varit här en längre tid. Vilken är statsrådets reaktion på det?

Även i andra orimliga fall måste återkallandena stoppas. Ett exempel är den 23-åring i Södertälje som har bott i Sverige i sju år. Han har fast arbete och han är integrerad i Sverige. Han har bott i Libanon i nästan hela sitt liv innan han som 16-åring kom till Sverige. Nu skall han kastas ut till Syrien, där han vistades som spädbarn. Vart har vanlig medmänsklighet tagit vägen?

Åseleandan är ett strålande uttryck för det medborgarengagemang som vårt land behöver. Skall vi se denna anda som en välkommen motpol till Sjöboandan? Vad anser statsrådet Blomberg? Har vi råd att i Sverige dämpa engagemanget mot främlingsfientlighet och rasistiska tendenser? Vilka stämningar i samhället vill regeringen förstärka? Om det är Åseleanda snarare än Sjöboanda är misslyckandet stort i dagsläget.

Anf. 16 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)

Fru talman! Med anledning av vad Eva Eriksson sade om Polisen och dess svårigheter vid avvisningssituationer vill jag göra ett förtydligande. Jag har stor respekt och förståelse för de svårigheter Polisen möter i verkställningssituationer när personer som har fått avvisningsbeslut inte vill medverka och när personer runt omkring dessa gör vad de kan för att verkställandet inte skall äga rum.

Som seriös person och debattör kan man ställa sig frågorna: Vad skall Polisen göra i sådana fall? Skall avvisningsbeslutet inte verkställas? Vem är det som bestämmer? Är det samhället och dess beslut som skall efterlevas eller är det möjligen den asylsökande egen vilja?

Detta är ett mänskligt och humant dilemma. Emellanåt hamnar man i en klämma – kanske gjorde man det i Åsele. Men kan man i första hand lasta Polisen för detta? Det är en viktig fråga som man skall ställa. Det kanske även fanns andra som hade medverkat i detta fall så att det blev som det blev.

Engagemang – skall inte det löna sig? Ja, det är klart att jag kan hålla med om åsikten att det är bra om engagemang lönar sig. Det är viktigt att man kan få lyckas när man engagerar sig. Å andra sidan: Är det de reglerna och den typen av känslor som i första hand skall styra flyktingpolitiken? Vad säger vi till alla de tiotusentals människor som ingen har engagerat sig i och som har utvisats? Var hamnar frågan om dessa människor i denna debatt och diskussion? Ingen har sett dem. Ingen har sett mamman eller pappan och inte heller barnen. De lämnar

det här landet tyst och stilla. De gråter och tycker att livet är ganska besvärligt.

Det är väldigt viktigt att klara ut att vi har regler och regelverk att följa. Vi kan inte bara säga: Tack vare att ni engagerade er får dessa människor stanna. Dem som ni inte engagerar er i får inte stanna. I så fall skulle det inte finnas någon rättvisa i dessa sammanhang. Jag erkänner gärna problemet. Jag önskar att jag till de Åsele- och Lycksele-ungdomar som har suttit i mitt rum och pratat kunde ha sagt att dessa familjer får stanna i Sverige. Jag önskar att jag kunde ha sagt det utifrån det regelverk som vi har för vår flyktingpolitik. Men jag kunde inte det.

Jag inser hur djupt sårade dessa ungdomar är för att de har mist sina vänner, och jag har stor respekt för detta. Jag hoppas innerligt att de inte ger upp sitt engagemang för resten av livet bara därför att de vid ett tillfälle inte fick som de ville. Jag tycker att detta engagemang är väldigt viktigt och värt att uppmuntra. Men detta får inte ske på bekostnad av andra människor som skall avvisas och som inte har någon som ställer upp för dem.

Jag skall nämna något om Invandrarverket och dess roll. Under 1992–1993 hade Invandrarverket drygt 5 000 anställda. I dag är siffran 1 800, och den fortsätter att minska. Det är viktigt att känna till denna kraftfulla neddragning i Invandrarverkets verksamhet.

Jag vill gärna klarlägga en sak eftersom det föreligger så många missförstånd kring den – en del omedvetna och andra, här ifrån talarstolen, sannolikt medvetna.

Det har aldrig förts någon klappjakt på personer med invandrarbakgrund som har fått permanenta uppehållstillstånd i Sverige. Det har inte förts någon sådan från den socialdemokratiska regeringens sida och inte heller från den tidigare borgerliga regeringen. Det förs ingen sådan klappjakt på personer med permanenta uppehållstillstånd i Sverige nu heller, vare sig av regeringen eller Invandrarverket. Det kommer inte heller att föras någon klappjakt på personer med permanenta uppehållstillstånd. Det är viktigt att lägga fast detta. Jag vill bestämt tillbakavisa alla påståenden om att Invandrarverket skulle bedriva någon sådan verksamhet.

Däremot tycker jag att det är höjden av oansvarighet att riksdagsledamöter från denna talarstol helt bortser från att det är riksdagen – denna församling – som har bestämt att Invandrarverket skall ha dessa uppgifter. Omprövning skall ske vid indikationer om att en identitet, som har lett till ett permanent uppehållstillstånd, inte är riktig.

Denna församling – Sveriges riksdag – beslutade 1989 om en skärpning av lagstiftningen i detta avseende. Permanenta uppehållstillstånd skall återkallas om de har getts på oriktiga grunder. Det ansvaret bör riksdagsledamöterna påta sig, och inte skjuta det på enskilda tjänstemän i Invandrarverket, som hängs ut som om de vore inkompetenta och okunniga och gör något som de inte borde. Det är riksdagen som har beslutat om detta och det är Invandrarverket som utför det.

Invandrarverket skall följa denna lagstiftning sedan 1989. Det är viktigt att dessa tillstånd provas på nytt. Verket återkallar alltså inte

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

tillstånden, utan en ny och mycket noggrann undersökning görs. Man utreder fall där indikationer finns på att identiteten är felaktig. Det vore mig totalt främmande att svenska myndigheter skulle göra motsvarande utredningar om människor utan att det finns välgrundade misstankar om felaktigheter.

Invandrarverket betonar i sina egna riktlinjer att människor får förnyat tillstånd om bl.a. något av följande skäl föreligger: att utlänningen har asylskäl gentemot sitt riktiga hemland, att de humanitära skälen är starkare än kravet på återkallande, att myndigheterna inte tillräckligt utrett identitetsfrågan eller andra skäl. Jag vill med kraft uttala att om det finns barn inblandade skall självfallet särskild hänsyn tas till dem. De humanitära skälen skall då väga extra tungt, allt i enlighet med barnkonventionen.

Om våra myndigheter skulle få svårigheter att bilda praxis i dessa ärenden förutsätter jag att de överlämnar några fall till regeringen för praxisbildning.

Anf. 17 MARIANNE SAMUELSSON (mp)

Fru talman! Om jag inte minns fel föregicks 1989 års riksdagsbeslut och lagstiftningen på flyktingområdet av en socialdemokratisk proposition till riksdagen. Propositionen stöddes av en majoritet i riksdagen, dock inte av Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Folkpartiet. Jag tror att dessa partier var starkt emot den skärpning av reglerna för flyktingar som då skedde. Att riksdagen skulle stå helt bakom detta håller jag alltså inte helt med om – det är väl fortfarande så att regeringen lägger fram förslagen för riksdagen.

Jag förstår inte resonemanget att man inte skulle kunna ta vara på Åseleandan därför att detta skulle ske på bekostnad av dem som inte har någon som engagerar sig i dem. På bekostnad av dem som inte har någon som engagerar sig! Har vi någon form av kvot för hur många som måste ut ur landet? Måste man plocka in någon annan om man ruckar på den kvoten? Så är det väl ändå inte? Varje ärende bedöms för sig. Att detta skulle ske på bekostnad av dem som inte har någon som engagerar sig är fel. Snarare skulle det kunna få fler att engagera sig om man kände att det lönade sig.

Invandrarministerns resonemang bygger på att regelverket har blivit viktigare än humaniteten och medmänskligheten. Detta resonemang kan vara bra för Invandrarverket att föra, men det är knappast detta vi har politiker till. Politiker har vi för att de skall sätta de politiska målen, och för att de skall göra detta i litet andra perspektiv än regelverkets.

Invandrarverket och angiveriet får jag kalla kårar efter ryggen när jag hör talas om. Det känns fruktansvärt att vi i Sverige skall behöva uppleva att man stimulerar angiveri. Vi som ändå trodde på rättvisa, solidaritet och medmänsklighet har plötsligt drabbats av en helt annan ton här i Sverige.

En kommitté skall se över barnkonventionen. Jag hoppas att barnkonventionen fortfarande gäller – vi har faktiskt ratificerat den – på samma sätt som Genèvekonventionen gäller, och att det här inte är ett sätt att gömma undan problematiska frågor i en kommitté. Det brukar

annars vara ett klassiskt sätt att slippa debattera frågan. Man har gömt undan den i en kommitté och hänvisar till kommittén.

Det är faktiskt dags att invandrarministern lovar att öka solidariteten och att låta de människor få stanna som varit här med uppehållstillstånd utifrån prövningar som skedde tidigare. Jag kräver detta.

Anf. 18 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)

Fru talman! När riksdagen skärpte lagen och skrev ”skall” återkallas i stället för ”får” återkallas hade Miljöpartiet och några andra partier en avvikande uppfattning i utskottsbehandlingen. De reservationerna fullföljdes aldrig vid riksdagsbeslutet, vilket innebar att man fattade ett enligt riksdagsbeslut.

Det är viktigt att peka på det. Skall de inom det här politikområdet eller andra försöka komma ifrån ett beslut de själva har varit med om att fatta är vi faktiskt på väg att kraftfullt underminera demokratin. Så blir det när man inte är beredd att stå upp för det beslut man själv har tyckt vara bra i den här kammaren. Det tillhör demokratins grundregler att man själv tar ansvar för besluten och inte lägger över det på en enskild tjänsteman eller någon annan som får stå vid skampålen.

För att klara ut en detalj i helheten när det gäller Lidköpingsärendet vill jag säga att Utlänningsnämnden fattade ett beslut om avvisning 1993. Men alla vet att det har varit verkställighetshinder beträffande Eritrea, därför att eritreanerna sade att man inte tog emot sina egna medborgare. Det var det senaste tillfället då Utlänningsnämnden handlade ärendet. I dag är det möjligt att skicka tillbaka människor dit. Man kan ju säga att det har hänt en del sedan dess, bl.a. har det gått lång tid.

Jag vill bara klargöra att om Utlänningsnämnden till regeringen överlämnade något fall som liknar det som nu uppmärksammas i Lidköping, med de två pojkarna från Eritrea, skulle jag rekommendera regeringen att fatta beslut om att ge dem permanent uppehållstillstånd.

Flyktingpolitiken måste inriktas på att förebygga konflikter, att ge hjälp i form av bistånd och att erbjuda skyddsprövad hjälp. Inget land klarar att ensamt lösa problemen kring flyktingskap och migration. Ett ökat internationellt samarbete är därför nödvändigt. Vi har kommit en bit på väg, men ännu återstår mycket att göra. Jag vill att Sverige, bl.a. i kraft av vårt medlemskap i EU, skall spela en stor roll i detta arbete även i framtiden.

Det är dock ett faktum att vi inte kan hjälpa alla. Min uppfattning är att vi skall hjälpa dem som är i störst behov av skydd. Jag vet också att det är en uppfattning som har stort stöd hos folket. Jag har träffat människor i många olika sammanhang – på arbetsplatser, i skolor, på sjukhus. Jag tror inte att det finns någon som inte ställer upp på att vi skall hjälpa dem som behöver skydd, trots att vi har en ansträngd ekonomi. Trots att våra insatser inte ensamma kan uträtta underverk finns det en stor uppslutning kring solidariteten för dem som har det svårt. Vi måste *alltid* värna asylrätten.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

2 § Skrivelse från statsministern

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Till riksdagens talman

Förändring i regeringens sammansättning

Jag har i dag entledigat statsrådet och chefen för Näringsdepartementet Sten Heckscher med verkan fr.o.m. den 5 februari 1996.

Jag har vidare utsett statsrådet Jörgen Andersson att fr.o.m. den 5 februari vara chef för Näringsdepartementet.

Stockholm den 25 januari 1996

Ingvar Carlsson

Skrivelsen lades till handlingarna.

3 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades

Förslag

1995/96:RR7 till arbetsmarknadsutskottet

4 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Finansutskottets betänkande

1995/96:FiU8 Sammanställning av tilläggsbudget hösten 1995

Justitieutskottets betänkande

1995/96:JuU12 Ny vapenlag

Utrikesutskottets betänkande

1995/96:UU11 UD-makars villkor

Utbildningsutskottets betänkanden

1995/96:UbU3 Vissa skolfrågor

1995/96:UbU5 Invandrarundervisningen

1995/96:UbU6 Utbildning i Sverige för utlandssvenska barn och ungdomar

Jordbruksutskottets betänkanden

1995/96:JoU4 Laxfiske m.m.

1995/96:JoU10 Kemikaliekontroll

Talmannen meddelade att eftersom bordläggningen av dagens ärenden hade avklarats skulle bordläggningsplenum kl. 15.00 utgå.

5 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställts

den 25 januari

1995/96:59 av *Sten Andersson (m)* till statsrådet Anna Hedborg
Sparkrav på statliga myndigheter

den 26 januari

1995/96:60 av *Olle Lindström (m)* till kommunikationsministern
Vägverket

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 30 januari.

6 § Anmälan om frågor

Anmälades att följande frågor framställts

den 25 januari

1995/96:240 av *Carl-Johan Wilson (fp)* till utbildningsministern
Forsknings- och högskolestiftelser

1995/96:241 av *Fanny Rizell (kds)* till statsrådet Anna Hedborg
Föräldrapenning för vissa studerande

1995/96:242 av *Chatrine Pålsson (kds)* till finansministern
Fallskärmsavtal

1995/96:243 av *Ulla Hoffmann (v)* till socialministern
Förslaget om tandvårdsförsäkring

1995/96:244 av *Owe Hellberg (v)* till statsrådet Jörgen Andersson
Bostadspolitik

den 26 januari

1995/96:245 av *Gudrun Lindvall (mp)* till miljöministern
De stora rovdjuren

1995/96:246 av *Gudrun Lindvall (mp)* till statsrådet Leif Blomberg
Återkallelse av uppehållstillstånd

1995/96:247 av *Rose-Marie Frebran (kds)* till utbildningsministern
Arbetslösa som får studiestöd

1995/96:248 av *Chatrine Pålsson (kds)* till justitieministern
Sekretesslagstiftningen

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 30 januari.

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

Prot. 1995/96:46
26 januari

7 § Kammaren åtskildes kl. 10.37.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Barbro Nordström

Innehållsförteckning

Prot. 1995/96:46
26 januari

*Fel! Okänt
växelargument.*

1 § Aktuell debatt: Flyktingpolitiken.....	1
Anf. 1 MARIANNE SAMUELSSON (mp)	1
Anf. 2 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)	1
Anf. 3 MARIANNE SAMUELSSON (mp)	4
Anf. 4 GUSTAF VON ESSEN (m).....	5
Anf. 5 Andre vice talman GÖREL THURDIN (c).....	7
Anf. 6 EVA ERIKSSON (fp).....	9
Anf. 7 ULLA HOFFMANN (v).....	10
Anf. 8 ROSE-MARIE FREBRAN (kds).....	12
Anf. 9 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)	13
Anf. 10 MARIANNE SAMUELSSON (mp)	15
Anf. 11 GUSTAF VON ESSEN (m).....	16
Anf. 12 Andre vice talman GÖREL THURDIN (c).....	17
Anf. 13 EVA ERIKSSON (fp).....	18
Anf. 14 ULLA HOFFMANN (v)	18
Anf. 15 ROSE-MARIE FREBRAN (kds).....	19
Anf. 16 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)	20
Anf. 17 MARIANNE SAMUELSSON (mp)	22
Anf. 18 Statsrådet LEIF BLOMBERG (s)	23
2 § Skrivelse från statsministern	24
3 § Hänvisning av ärende till utskott	24
4 § Bordläggning	24
5 § Anmälan om interpellationer	25
1995/96:59 av Sten Andersson (m) till statsrådet Anna Hedborg.....	25
Sparkrav på statliga myndigheter	25
1995/96:60 av Olle Lindström (m) till kommunikationsministern.....	25
Vägverket.....	25
6 § Anmälan om frågor	25
1995/96:240 av Carl-Johan Wilson (fp) till utbildningsministern.....	25
Forsknings- och högskolestiftelser	25
1995/96:241 av Fanny Rizell (kds) till statsrådet Anna Hedborg.....	25
Föräldrapenning för vissa studerande.....	25
1995/96:242 av Chatrine Pålsson (kds) till finansministern...	25
Fallskärmsavtal	25

Prot. 1995/96:46
26 januari

1995/96:243 av <i>Ulla Hoffmann</i> (v) till socialministern.....	25
Förslaget om tandvårdsförsäkring	25
1995/96:244 av <i>Owe Hellberg</i> (v) till statsrådet Jörgen Andersson.....	25
Bostadspolitik.....	25
1995/96:245 av <i>Gudrun Lindvall</i> (mp) till miljöministern.....	25
De stora rovdjuren.....	25
1995/96:246 av <i>Gudrun Lindvall</i> (mp) till statsrådet Leif Blomberg.....	25
Återkallelse av uppehållstillstånd.....	25
1995/96:247 av <i>Rose-Marie Frebran</i> (kds) till utbildningsministern.....	25
Arbetslösa som får studiestöd.....	25
1995/96:248 av <i>Chatrine Pålsson</i> (kds) till justitieministern..	25
Sekretesslagstiftningen.....	25
7 § Kammaren åtskildes kl. 10.37.....	26